

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/o-ipn/nagrody-i-odznaczenia-ipn/nagroda-kustosz-pamieci-narodo/nagroda-kustosz-pamieci-narodo-17/71863,Wanda-Poltawska-19212023.html>
28.02.2026, 02:36

Wanda Póltawska (1921-2023)

27.05.2019

Wanda Półtawska (fot. ze zbiorów Muzeum „Pod Zegarem” w Lublinie)

Rzucona w czasie niemieckiej okupacji z otaczającego ją świata miłości i przyjaźni w atmosferę okrucieństwa gestapowskiego więzienia i hitlerowskiego kacetu nie poczuła nienawiści, tylko ogromne zdziwienie: jak jest możliwe, aby człowiek człowiekowi mógł zadawać takie cierpienia?

Urodziła się w Lublinie 2 listopada 1921 r. Odebrała wykształcenie w szkole Sióstr Urszulanek, działała także w harcerstwie. Po wybuchu II wojny światowej kontynuowała naukę w ramach tajnych kompletów. Równocześnie zaangażowała się w działalność konspiracyjną jako łączniczka.

W 1941 r. została zatrzymana przez Niemców. Po aresztowaniu poddano ją trwającemu wiele miesięcy brutalnemu śledztwu i wielokrotnie torturowano. Z więzienia na Zamku Lubelskim, we wrześniu 1941 r., trafiła do niemieckiego obozu koncentracyjnego w Ravensbrück, gdzie stała się ofiarą okrutnych eksperymentów pseudomedycznych.

Po zakończeniu wojny starała się dawać świadectwo o przeżyciach obozowych. Relacje z pobytu w Ravensbrück zawarła w książce wspomnieniowej *I boję się snów*. Działała na rzecz upamiętnienia na terenie byłego niemieckiego obozu w Ravensbrück więzionych tam Polek. Równolegle prowadziła badania tzw. dzieci oświęcimskich (osób, które w bardzo młodym wieku znalazły się w obozach koncentracyjnych). Uczestniczyła także w pracach Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce.

Pod wpływem doświadczeń obozowych postanowiła zostać lekarzem, ukończyła studia medyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Opracowała metodę „psychoterapii obiektywizującej”, opartą na uświadamianiu nieprzystosowanej młodzieży jej ról w społeczeństwie i w rodzinie. Zajmowała się też wpływem aborcji na psychikę kobiety. Praca naukowo-badawcza wpłynęła na jej zaangażowanie w działalność na rzecz obrony życia. Między innymi w tym zakresie nawiązała współpracę z metropolitą krakowskim abp. Karolem Wojtyłą, kontynuując ją także po jego wyborze na papieża. Jej przyjacielskie relacje z Janem Pawłem II stały się tematem licznych wspomnień, które stanowią ważny element upamiętniania postaci papieża Polaka.

Dama Orderu Orła Białego, uhonorowana Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski oraz wieloma innymi odznaczeniami państwowymi i kościelnymi.

Dr Wanda Półtawska zmarła 25 października 2023 r.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)